

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Теодор Седларски, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Стопански факултет, катедра „Икономика“, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност: 05.02.01 „Политическа икономия (микроикономика и макроикономика)“

ОТНОСНО: Дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен “доктор” в професионално направление 3.8 Икономика, по научна специалност “Политическа икономия“ в Стопанския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

АВТОР НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД: Васил Василев Стоянов, докторант в задочна форма на подготовка в катедра „Икономика“ при Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

ТЕМА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД: “Теория на потребителския избор – модел с насищане на потребителските желания и ново продуктово развитие”

I. Данни за докторанта

Васил Василев Стоянов е зачислен като докторант със заповед на Ректора № РД-20-179 от 24.01.2014 г. в катедра „Икономика“. Срокът на завършване на докторантурата е 01.02.2018 г.

Докторантът е положил успешно всички изпити в рамките на докторската програма.

Води следните занятия в Софийския университет „Св. Климент Охридски“:

- Микроикономика I на английски език, семинарни занятия – 60 учебни часа на специалност „Икономика и Финанси“, 1 курс
- Микроикономика I на английски език, семинарни занятия – 60 учебни часа на специалност „Икономика и Финанси“, 1 курс
- Микроикономика I на английски език, семинарни занятия – 30 учебни часа на специалност „Стопанско Управление“, 1 курс
- Микроикономика и Макроикономика, семинарни занятия – 30 учебни часа на специалност „Туризм“, 1 курс
- Микроикономика и Макроикономика, семинарни занятия – 30 учебни часа на

- специалност „Туризъм“, 1 курс
- Микроикономика и Макроикономика, семинарни занятия – 30 учебни часа на специалност „Туризъм“, 1 курс
- Обща Икономическа Теория, семинарни занятия – 30 учебни часа на специалност „Право“, 1 курс
- Обща Икономическа Теория, семинарни занятия – 30 учебни часа на специалност „Право“, 1 курс.

Васил Стоянов завършва Международното висше бизнес училище, специалност „Бизнес администрация“ (бакалавър) през 2008 г. Получава магистърска степен по Бизнес администрация от Hawaii Pacific University, САЩ. През 2014 г. е зачислен като докторант в катедра Икономика към Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

Докторантът е представил доклад на тема „Relationship between New Product Development and Non-Satiation of the Consumer Wants in the Context of Industry 4.0“ на 20-та Международна научна конференция, организирана съвместно от Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, УНСС и Института за Икономически Изследвания на БАН, 2017 г.

Общият брой набрани точки от образователната програма, апробацията на научните резултати на докторанта и публикациите, покрива изискуемия брой съобразно вътрешната регламентация на катедра Икономика.

II. Обща оценка на представения дисертационен труд

Разработваната в дисертационния труд тематика е свързана с важния проблем за стабилността на капиталистическата стопанска система, основана на осигуряване на регулярна заетост на производствените фактори. За да се постигне заетост на факторите, е необходимо поддържането на постоянно търсене за произвежданите стоки и услуги. Ако човешките потребности биват задоволявани сравнително бързо, резултатът би бил ограничено търсене. Особено с нарастването на производителността на производствените фактори тяхната натовареност би намалявала. Днес т.нар. „икономическия проблем“, т.е. задоволяване на неограничени потребности с ограничени ресурси, обаче продължава да съществува, тъй като човешките потребности действително изглеждат незадоволени. Авторът насочва своите усилия към търсене на отговор на въпроса при какви условия е валидно допускането в теорията на потребителския избор за ненаситност на желанията.

Още Джон Кенет Гълбrait (1958) изследва проблема за това, как е възможно на макро ниво да се увеличава благосъстоянието на хората с нарастване на съвкупното производство при условие, че в микроикономическата теория на потребителския избор се допуска, че потребителските предпочитания се запазват непроменливи във времето (вж. с. 57 в дисертацията).

Според Савиоти (Saviotti, 1994, 1996) подобряване в качествата на продуктите и създаването на нови продукти, които са по-добри от старите, и най-вече създаването на изцяло нови продукти, които допринасят за появата на нови потребителски предпочитания води до увеличаване в търсенето и потреблението на стоки, а увеличеното търсене и потребление на стоки води като следствие и до икономически растеж (с. 30).

В тази връзка като първа задача авторът си поставя да изследва „дали съществува причинно-следствена връзка между размера на инвестициите за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) в отрасъл произвеждащ дадена група от продукти и размера на потреблението за дадената група от продукти“ (с. 9), а като втора: „за онези групи от стоки и услуги, за които вече имаме положително доказана причинно-следствена връзка между размера на инвестициите за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) в отрасъл произвеждащ дадена група от продукти и размера на потреблението за дадената група от продукти [...] да изследваме дали съществува пряка зависимост между размера на инвестициите за производствени мощности и размера на потреблението за тези групи от стоки и услуги, за които вече сме установили, че тяхното потребление е зависимо и от размера на инвестициите за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД).

Като централен принос на работата докторантът е посочил развитието на дългосрочен модел на потребление прогнозиращ избягване насищане на потреблението и поддържане ненаситността на потребителските предпочитания чрез надграждане традиционния модел на потребление, добавяйки към него факторите: инвестиции за научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) и инвестиции за производствени мощности в отрасъла произвеждащ потребяваната стока.

III. Бележки и препоръки

Работата би спечелила от по-прецизно формулиране на авторовата теза. Значително по-детайлно обяснение изисква обосновката на взаимовръзката между резултатите от

проведеното иконометричното изследване и търсените от автора отговори на централни за икономическата система въпроси, целите и задачите на дисертационния труд. По-голямо внимание към точното използване на икономическия понятиен апарат, избягването на многократни повторения и стилови подобрения също биха повишили качеството на разработката.

IV. Публикации, свързани с дисертацията

Във връзка с процедурата по публична защита докторантът е представил следните заглавия. В публикациите и доклада се анализират проблемите, разработвани в дисертационния труд.

- 1) Stoyanov, V. (2018). Empirical Testing of the Non-Satiation Axiom in the Consumer Choice Theory. *Икономически изследвания*, брой 1, 2018 г., стр. 3 – 38.
- 2) Стоянов, В. (2018). Причинно-следствена връзка между инвестиции в НИРД и динамиката на потребителските желания. *Икономически и социални алтернативи*, Брой 3, 2018 г. (под печат).
- 3) Стоянов, В. (2017). Изследователски методи в поведенческата икономика и невроикономиката. *Икономическа мисъл*, брой 2, 2017 г., стр. 145 – 156.
- 4) Stoyanov, V. (2017). Relationship between New Product Development and Non-Satiation of the Consumer Wants in the Context of Industry 4.0. Сборник с доклади, изнесени на 20-та Международна научна конференция, организирана съвместно от Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, УНСС, и Института за Икономически изследвания на БАН, 2017 г.
- 5) Stoyanov, V. (2015). In What Market Structure Can the Participative Pricing Strategies Pay-What-You-Want and Name-Your-Own-Price be Applied to. Рецензиран печатен тематичен сборник по проект ДАСУН, брой 3, 2015 г., стр. 249 – 259.

V. Заключение

Отчитайки баланса между приносите на докторанта, тяхната значимост и дадените препоръки, давам положителна оценка на представения за защита дисертационен труд

на тема „Теория на потребителския избор – модел с насищане на потребителските желания и ново продуктово развитие ” с автор Васил Василев Стоянов. Той отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и вътрешните правила на СУ, което ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на образователната и научна степен “доктор” по научната специалност “Политическа икономика” на докторанта Васил Стоянов.

19.11.2018 г.
гр. София

Член на научното жури:

.....

/доц. д-р Теодор Седларски/